



## CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

### ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Artur Rotari,  
reprezentat de avocatul Iurie Cușnir,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Artur Rotari împotriva Elenei Rotari, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare și a cheltuielilor de judecată, și acțiunea reconvențională depusă de Elena Rotari împotriva Artur Rotari, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Basarabeasca și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 martie 2024 a Curții de Apel Comrat

*(Dosarul nr. 2ra-834/24*

*NR. PIGD 2-22036049-01-2ra-08072024-1)*

Temeiurile inadmisibilității recursului. Inadmisibilitatea recursului declarat cu omiterea termenului procedural prevăzut la art. 434 al Codului de procedură civilă.
---

Judecătoria Cimișlia, sediul Central, jud. M. Ganganu,  
Curtea de Apel Comrat, jud. A. Mironov, D. Fujenco, Ș. Starciuc

25 octombrie 2024

**Examinând în lipsa părților recursul depus de Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

## ÎN FAPT

1. La 16 martie 2022, reclamantul Artur Rotari, prin intermediul avocatului Iurie Cușnir, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Rotari, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Basarabeasca, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei alimentare și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii, reclamantul a invocat, că a încheiat căsătoria cu Rotari Elena la \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* , căsătorie înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. \*\*\*\*\* de către Primăria s. \*\*\*\*\* , r-l \*\*\*\*\* .

2.1. În căsătorie s-a născut copilul minor \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* , în certificatul de naștere a copilului în rubrica „tata,, fiind indicat Artur Rotari. A indicat că viața în comun cu pârâta a eșuat. Menționează că în ultimii ani de căsătorie, în viața lor s-a creat o atmosferă insuportabilă, diferite neînțelegeri. Incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în contextul destrămării familiei prin neconvețuirea împreună în ultimul an, l-au condus la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei.

2.2. A comunicat că pârâta manifestă o atitudine neglijentă față de principiile și valorile unei familii tradiționale și ca urmare a neînțelegerilor apărute în cuplul manifestate prin existența intereselor contradictorii, neconvețuirea împreună este un temei real de a fi desfăcută căsătoria a cărei continuare nu mai este posibilă.

2.3. Referitor la pretenția cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, a menționat că deține locuință proprie în orașul \*\*\*\*\* , este angajat în organele \*\*\*\*\* , în cadrul \*\*\*\*\* , are un salariu stabil, iar pârâta manifestă atitudine rezervată și indolentă față de creșterea, educarea și supravegherea copilului comun, sarcina revenind în mare măsură bunelor copilului minor, iar dat fiind faptul că copilul este atașat de reclamant, consideră că este în interesul copilului de a locui în continuare împreună cu tatăl său Artur Rotari. A menționat că pârâta nu are posibilitate să-l crească și să-l educe conform standardelor de educare, deoarece ultima nu are un domiciliu stabil și nici un loc de muncă stabil pentru a asigura întreținerea și educarea copilului. Având în vedere că, pârâta este însărcinată, nu are un loc permanent de muncă, nu are un venit stabil pentru a întreține copilul minor, motiv din care a solicitat să

fie stabilit domiciliul copilului minor cu reclamantul până la împlinirea de către acesta a vârstei de 18 ani.

2.4. Reclamantul a solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei alimentare și a cheltuielilor de judecată .

3. La 11 aprilie 2022, Elena Rotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Artur Rotari, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Basarabeasca și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și încasarea cheltuielilor de judecată.

3.1. În motivarea acțiunii reconvenționale, a indicat că, la data de 08 februarie 2013 s-a născut copilul minor comun, \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*.

3.2. A menționat că, în vara anului 2021 împreună cu copilul minor au fost alungați ilegal din domiciliu permanent de către pârât, stabilindu-și traiul în mun. \*\*\*\*\* , timp în care pârâtul nu are grijă de copilul minor și nu-l întreține. Pârâtul de mai mult timp nu și-a văzut copilul, nu l-a întreținut, acesta se eschivează de la careva susținere materială a copilului său și nu se interesează de educarea acestuia, fiind plecat peste hotarele Republicii Moldova cu munca și trai, iar copilul minor se află exclusiv la domiciliul și întreținerea mamei.

3.3. Având în vedere că pârâtul nu-și execută obligația pozitivă de întreținere a copilului minor, reclamanta este de opinia că, este absolut necesar stabilirea achitării pensiei de întreținere în mărime de ¼ din salariu și/sau din alte venituri ale pârâtului.

3.4. Reclamanta a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* , anul nașterii \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* , cu mama sa Elena Rotari, încasarea de la Artur Rotari în beneficiul Elenei Rotari a pensiei de întreținere în mărime de ¼ din salariul și/sau din alte venituri ale pârâtului lunar pentru copilul minor, Igor Rotari, din momentul adresării prezentei cereri până la majoratul copilului și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

4. Prin încheierea din 07 martie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, s-a admis cererea avocatului Iurie Cușnir cu privire la renunțarea pretențiilor din acțiune ce vizează – stabilirea domiciliului copilului minor Igor Rotari cu tata Artur Rotari, dar și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, din contul pârâtei Elena Rotari în beneficiul lui Artur Rotari în mărime de ¼ din salariu și/sau alte venituri, până la atingerea majoratului. S-a încetat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Artur Rotari împotriva Elenei Rotari, cu privire la determinarea domiciliului copilului minor cu tata, și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

## POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

5. Prin hotărârea din 10 martie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Artur Rotari. S-a desfășurat căsătoria înregistrată la \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* între Artur Rotari și Elena Rotari, de către Primăria satului \*\*\*\*\* , raionul \*\*\*\*\* cu nr.

\*\*\*\*\*. S-a admis integral acțiunea reconvențională depusă de Elena Rotari. S-a stabilit domiciliul copilului minor, \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*, după desfacerea căsătoriei, cu reclamanta Elena Rotari. S-a încasat din contul lui Artur Rotari, în beneficiul Elenei Rotari, pensia pentru întreținerea copilului minor, \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*, în cuantum de  $\frac{1}{4}$  din salariu și/sau din alte venituri/ lunar, începând cu data înaintării acțiunii reconvenționale în instanța de judecată, și anume – 11 aprilie 2022 până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat din contul lui Artur Rotari, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 de lei. S-a încasat din contul lui Artur Rotari, în beneficiul Elenei Rotari cheltuielile judiciare constituite din serviciile de asistență juridică, suportate de reclamanta reconvențional pe marginea actualei pricini, în sumă de 10 000,00 de lei ( vol. I, f.d.111-112).

## EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

6. La 30 martie 2023, Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, a depus apel împotriva hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate în partea încasării taxei de stat în mărime de 150 de lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică și și în această parte să fie emisă o nouă hotărâre prin care să fie respinse pretențiile date, ca neîntemeiate. (vol. I, f.d.115).

## POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

7. Prin decizia din 19 martie 2024 a Curții de Apel Comrat, s-a respins cererea de apel depusă de Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, și s-a menținut hotărârea din 10 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central. S-a încasat de la Artur Rotari în beneficiul Elenei Rotari cheltuielile judiciare constituite din serviciile de asistență juridică suportate de intimată în cadrul judecării cauzei în instanța de apel în mărime de 5000 de lei.

7.1.Pentru a decide astfel, reținând particularitățile și circumstanțele speței, Curtea de Apel Comrat a notat că, cerința Elenei Rotari privind încasarea pensiei de întreținere de la pârâtul reconvențional a fost admisă, cu încasarea de la Artur Rotari a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de  $\frac{1}{4}$  din salariul lunar și/sau alte venituri până la atingerea majoratului acestuia. Având în vedere că a fost admisă pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere, instanța de apel a stabilit că Judecătoria Cimișlia, sediul Central corect a încasat de la pârâtul, Artur Rotari, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 de lei.

7.2. Curtea ce Apel Comrat a reținut că, potrivit mandatului de reprezentare nr. \*\*\*\*\* din \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*, avocatul Alexandru Macar a prestat Elenei Rotari servicii juridice în baza contractului de asistență juridică nr. \*\*\*\*\* din \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*. Pentru acordarea serviciilor juridice în prima instanță, Elena Rotari a achitat suma de 10000 de lei, fapt ce se confirmă prin bonurile de plată seria PL nr. \*\*\*\*\* din \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*

(5000 de lei) și seria PL nr. \*\*\*\*\* din \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* (5000 de lei). Drept urmare, Curtea de Apel Comrat a constatat că instanța de fond a încasat întemeiat de la Artur Rotari în beneficiul Elenei Rotari a cheltuielilor judiciare suportate în cadrul procesului pentru asistența juridică a avocatului, or, prin hotărârea din 10 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central s-a admis integral acțiunea reconvențională depusă de Elena Rotari.

7.3. Ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată suportate de Elena Rotari pentru examinarea cauzei în ordine de apel, Curtea de Apel Comrat a reținut că intimata a achitat avocatului, Alexandru Macar suma de 5000 de lei pentru acordarea serviciilor juridice în instanța de apel, fapt ce se confirmă prin ordinal de plată nr. \*\*\*\*\* din \*\*\*\*\* \*\*\*\*\* \*\*\*\*\*.

7.4. Respectiv, în urma efectuării calculului proporțional pretențiilor respinse, Curtea de Apel Comrat a constatat că fiind corect și rezonabil de a încasa din contul apelantului în beneficiul intimatei suma de 5000 de lei, constituită din cheltuielile judiciare pentru asistența juridică acordată la examinarea cauzei în ordine de apel.

## EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

8. La 04 iulie 2024, Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, a depus recurs împotriva deciziei din 19 martie 2024 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii contestate în partea încasării taxei de stat în mărime de 150 de lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică și în această parte să fie emisă o nouă decizie prin care să fie respinse pretențiile date, ca neîntemeiate.

## SOLICITAREA RECURENTULUI

9. În motivarea recursului a menționat că, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece cerința înaintată de Elena Rotari cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 15150 de lei, pretinse a fi rezonabile și întemeiate, sunt nejustificate, or, temeiurile solicitării de încasare a acestora nu întrunesc condițiile legale și nu cad sub incidența situației de justificare a încasării cheltuielilor „de la partea ce a pierdut procesul”. A mai menționat că, la emiterea actelor judecătorești instanța de fond, cât și Curtea de Apel Comrat au interpretat legea contract jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

## LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

11. Art. 433 alin. 1, lit. b) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă:

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.”

12. Art. 111 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. (3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

13. Art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează că:

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.”

14. Art. 113 din Codul de procedură civilă, accentuează că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

15. Art. 75 alin.(4) din Codul de procedură civilă prevede că:

„ (4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

17. Art.100 alin. (1) al Codului de procedură civilă stipulează că:

„ (1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

18. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„ (3) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

19. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„ (1) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

## MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Examinând admisibilitatea recursului declarat de Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din motivele ce succed.

21. Din materialele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 19 martie 2024 și expediată, în corespundere cu dispozițiile art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, lui Artur Rotari și reprezentantului acestuia, avocatul Iurie Cușnir, prin intermediul oficiului poștal la 24 aprilie 2024, fiind recepționată de recurent/apelant la 30 aprilie 2024, iar de avocatul Iurie Cușnir la 02 mai 2024, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei ( vol. I, f.d. 209,224,227).

22. Cu toate acestea, Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, a declarat recursul împotriva deciziei din 19 martie 2024 a Curții de Apel Comrat, la 04 iulie 2024, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

23. Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 01 mai 2024, de la următoarea zi a comunicării recurentului /apelantului a deciziei instanței de apel și a expirat la data de 01 iulie 2024,

recursul fiind depus la 04 iulie 2024, fără o argumentare probată a depășirii termenului. Totodată, careva probe că recurentul nu a avut acces la textul integral al deciziei nu au fost prezentate în instanța de recurs.

24. Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit. La caz, fiind depășit termenul de declarare a recursului cu 3 zile.

25. De altfel, prin prisma dispozițiilor normei enunțate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul a fost depus cu încălcarea termenului legal, acest termen de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

26. Totodată, instanța de recurs notează că, în corespundere cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, participanții în proces, având cunoștința de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile lor procedurale cu diligență.

27. De asemenea, Completul de judecată accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

28. Contrar acestor prevederi legale, Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termenul prevăzut de lege.

29. Completul de judecată menționează că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

30. Drept urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 19 martie 2024 a Curții de Apel Comrat, depusă de Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

32. În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

33. Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir.

34. În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

#### COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Artur Rotari, reprezentat de avocatul Iurie Cușnir, împotriva deciziei din 19 martie 2024 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi